

V krajině starého mistra
stromy mají kořeny pod olejovou barvou,
stezka s jistotou přivádí k cíli,
stéblo s vážností nahrazuje podpis,
je důvěryhodně pět odpoledne,
máj jemně, ale pevně zadržený v běhu,
a proto jsem se i já zastavila – ano, můj milý,
já jsem tahleta žena pod jasanem.

Pohled, jak daleko jsem ti to odešla,
jaký mám bílý čepec, žlutou sukni,
jak pevně držím košík, aby nevypadl z obrazu,
jak si tu stojím v cizím osudu
a odpočívám si od živých tajemství.

Wisława Szymborska: „Krajina“ (úryvek)

Druhou, daleko závažnější komplikaci s přespáváním na žlutém znamenala ta paní na obraze. Obrovský, těžký a temný obraz. Trochu do červena. Sedící ženská postava sestávající z volánů, nabírání, řasení a krajek. A uprostřed toho vyztuženého, škrobeného a naditého drobný přísný obličej. Jakoby vystřižený z jiného, menšího obrazu a nalepený do hororově prázdného čepce. Děsila jsem se, kdy na mě ta sůva spadne, a já se omráčená masivním rámem udusím pod tunami jejího zatuchlého hedvábí, mušelínu, atlasu, batistu, toho korzetu, turnýr, krinolín, všeho, co znám jen po jméně a co mimo knihy pravděpodobně neexistuje.

Jana Šrámková: *Zázemí* (kapitola Žlutý)

Podle obsahu antologií a chudých tradic české literatury by se mohlo zdát, že privilegovanou sférou literární ekfráze je poezie. Pokus o vymezení dominantních rysů současné mladé prózy by zase mohl vyvolat dojem, že ekfras-tický popis je jednou z posledních stylových strategií, k níž by se zástupce této skupiny uchýlil. A přece se mladá prozaička – stejně, jak už před ní

učinila například proslulá polská básnířka – nejen přihlašuje k tradici tohoto žánru či postupu, ale navíc ho plynule zapojuje do proudu vypravěččina pátrání ve vlastní paměti. Takové zajímavé případy jsou jistě dostatečným podnětem pro literárněvědnou interpretaci. Ale učinit z popisu hlavní předmět i parametr zkoumání? Otestovat důležitost tohoto pojmu v našem oboru se už nějaký čas pokoušíme v projektu *Poetika deskripce*, který zahrnuje i perspektivu intermedialní. K účasti na kolokvium *O popisu* (Ústav pro českou literaturu AV ČR, listopad 2013) jsme proto přizvali hosty z dalších oborů, jako jsou lingvistika, analytická filozofie, teorie intermediality či klasická filologie. A to nejen proto, abychom mohli porovnat různá vidění popisu literárního, ale také proto, abychom viděli, jaké aspekty popisnosti jsou pro danou disciplínu zajímavé i jakých funkcí v ní popis jako specifický způsob verbální reprezentace může nabývat. Sborník není jen prostým záznamem referátů, je i výsledkem diskusí, které na kolokviu proběhly. Namnoze rozšířené verze statí jsou výrazem zaujetí, s nímž přispěvatelé pokračovali v psaní. Některé z nich prozrazují dokonce náznak pokusu přijmout ekfrastický impuls a vstoupit do popisovaného světa. Nebo počkat, až tento svět vystoupí k nám: básnířky a vypravěčky o tom ostatně vědí své...

Alice Jedličková